

МІЖНАРОДНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНСТИТУТ ПРАВА, ЕКОНОМІКИ ТА МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН
Кафедра кримінального права, процесу та криміналістики

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Ректор, проф.
К.В. Громовенко

2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ОСОБИСТА БЕЗПЕКА»

Галузь 26- Цивільна безпека
(шифр і назва напрямку підготовки)

Спеціальності 262- Правоохоронна діяльність
(шифр і назва спеціальності)

Назви освітньо-наукових програм: Правоохоронна діяльність

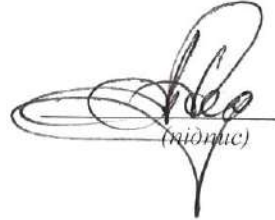
Інститут права, економіки та міжнародних відносин
(назва інституту, факультету)

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Робоча програма навчальної дисципліни «Особиста безпека» для здобувачів наукового ступеня бакалавра за спеціальністю 262 – Правоохоронна діяльність. 26 с.

Розробник:

Подобний О. О., доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри кримінального права, процесу та криміналістики Міжнародного гуманітарного університету.

(підпис)

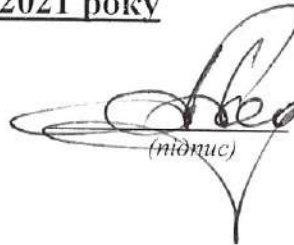
/ Подобний О. О. /
(прізвище та ініціали)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри кримінального права, процесу та криміналістики

Протокол № 1 від «20» серпня 2021 року

Завідувач кафедри
д.ю.н., професор

«20» серпня 2021 р.

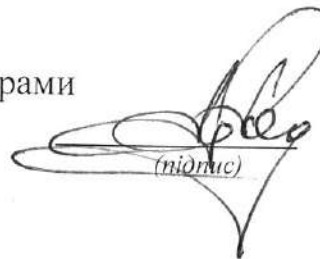

(підпис)

/ Подобний О. О. /
(прізвище та ініціали)

Гарант освітньо-професійної програми
д.ю.н., професор.

«30» серпня 2021 р.

(підпис)

/ Подобний О. О. /
(прізвище та ініціали)

Схвалено Вченою радою Міжнародного гуманітарного університету
Протокол № 1 від «31» серпня 2021 року

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-професійний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 26 - Цивільна безпека (шифр і назва)	Вибіркова	
Модулів – 1	Спеціальність 262- Правоохоронна діяльність	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 1		2-й	2-й
Загальна кількість годин – 120		Семестр	
	4-й	4-й	
Тижневих годин - для денної форми навчання: аудиторних – 1,4 самостійної роботи –6; - для заочної форми навчання: аудиторних – 0.3 самостійної роботи –8	Освітньо-кваліфікаційний рівень: перший (бакалаврський)	Лекції	
		20 год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
		20 год.	4 год.
		Лабораторні	
		немає	немає
		Самостійна робота	
		80 год.	110 год.
Індивідуальні завдання:			
Вид контролю: залік			

Навчальна дисципліни «Особиста безпека» покликана забезпечити підготовку правоохоронців, здатних ефективно, з максимальною безпекою для власного життя і здоров'я, здійснювати виконання професійних завдань; набуття студентами компетенцій, знань, умінь і навичок для здійснення професійної діяльності за спеціальністю з урахуванням ризику виникнення техногенних аварій й природних небезпек, які можуть спричинити надзвичайні ситуації та привести до несприятливих наслідків на об'єктах господарювання, а також формування відповідальності за особисту та колективну безпеку; здатності творчо мислити, вирішувати складні проблеми інноваційного характеру й приймати продуктивні рішення у сфері цивільного захисту, з урахуванням особливостей майбутньої професійної діяльності, а також

досягнень науково-технічного прогресу; створення безпечних умов діяльності і життя, опанування принципів гармонійного розвитку особистості і сталого розвитку суспільства, стійко переносити розумові, нервово-психічні та фізичні навантаження без зниження професійної працездатності.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

У процесі реалізації програми дисципліни «Особиста безпека» формуються наступні компетентності із передбачених освітньо-науковою програмою:

Інтегральна компетентність

Здатність вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері правоохоронної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів правоохоронної діяльності і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК5. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК7. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

Спеціальні фахові компетентності

СК3. Здатність професійно оперувати категоріально-понятійним апаратом права і правоохоронної діяльності.

СК6. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.

Навчальна дисципліна «Особиста безпека» забезпечує досягнення програмних результатів навчання (РН), передбачених освітньою програмою:

РН2. Організувати культурний діалог на рівні, необхідному для ефективної професійної діяльності.

РН14. Здійснювати пошук та аналіз новітньої інформації у сфері правоохоронної діяльності, мати навички саморозвитку та самоосвіти протягом життя, підвищення професійної майстерності, вивчення та використання передового досвіду у сфері правоохоронної діяльності.

Очікувані результати навчання (компетентності освітньої складової)

Метою навчальної дисципліни «Особиста безпека» є забезпечення підготовки правоохоронців, здатних ефективно, з максимальною безпекою для власного життя і здоров'я, здійснювати виконання професійних завдань.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми, здобувачі вищої освіти повинні **знати:**

- характеристику небезпечних геологічних, гідрологічних та метеорологічних процесів і явищ;
- біологічні небезпеки (епідемії, захворювання тварин і рослин);
- техногенні небезпеки. Їх фактори ураження;
- вимоги до маркування, позначення і транспортування небезпечних речовин (вантажів);
- класифікацію та фази радіаційних аварій, їх вплив на людину, ознаки радіаційного ураження, гострого та хронічного опромінення;
- організацію дозиметричного контролю та йодної профілактики;
- класифікацію небезпечних хімічних речовин, їх характеристику за класами небезпеки;
- особливості забруднення місцевості, води, продовольства в разі виникнення аварій з викидом небезпечних хімічних речовин;
- основи захисту від проникнення токсичних аерозолів, забезпечення пожежної безпеки;
- заходи профілактики електротравматизму, правила використання комп'ютерної техніки;
- безпечні для здоров'я людей заходи безпеки поліцейських у межах виконання службових обов'язків під час надзвичайних ситуацій.

вміти:

- ідентифікувати потенційні небезпеки, розпізнавати їх види, визначати просторові та часові координати, величину й імовірність їх вияву;
- визначати небезпечні та шкідливі й фактори ураження, породжені джерелами цих небезпек;
- прогнозувати можливість і наслідки впливу небезпечних та шкідливих чинників на організм людини;
- застосовувати засоби захисту людини від дії небезпечних, шкідливих та вражаючих чинників;
- користуватися законодавчими й нормативними актами, що регламентують питання охорони праці й особистої безпеки правоохоронців;
- застосовувати отримані знання з охорони праці під час практичної діяльності;
- здійснювати на практиці заходи по створенню безпечних умов праці своїм підлеглим та собі особисто;
- оцінювати ризики виникнення надзвичайних ситуацій; вживати заходи особистої безпеки під час виконання завдань при виникненні надзвичайних ситуацій.
- вживати заходів особистої безпеки у межах застосування поліцейських заходів (під час особистих, групових дій, застосування спеціальних транспортних засобів і службових тварин);
- в разі виникнення надзвичайних ситуацій вживати адекватних заходів з дотриманням особистої безпеки і виконувати дії, спрямовані на ліквідацію їх наслідків.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕМА 1

ПОНЯТТЯ БЕЗПЕКИ ТА НЕБЕЗПЕКИ В ДІЯЛЬНОСТІ ПРАВООХОРОНЦЯ

1. Теоретичні основи безпеки діяльності правоохоронця: абсолютна і відносна безпека.
2. Принципи забезпечення безпеки. Основні поняття та визначення у особистій безпеці.
3. Поняття про ризик як міру частоти можливої небезпеки. Фактори ризику.
4. Індивідуальний та груповий ризик. Ризиковий баланс.
5. Концепція прийняттого (допустимого) ризику. Управління ризиком.

ТЕМА 2

ПАТОГЕННА ДІЯ ФАКТОРІВ ЗОВНІШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА НА ДІЯЛЬНІСТЬ ПРАВООХОРОНЦЯ

1. Механічні пошкодження. Види травматичних пошкоджень, характеристика.
2. Хімічні фактори небезпек. Біологічні фактори небезпек. Іонізуючі випромінювання.
3. Психофізіологічні фактори небезпек. Вплив на організм шуму та вібрації.
4. Небезпеки електричного струму.
5. Вплив на організм електромагнітних полів, інфрачервоного та ультрафіолетового випромінювання.

ТЕМА 3

КЛАСИФІКАЦІЯ НЕБЕЗПЕК ТА НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ. БЕЗПЕКА ПРАВООХОРОНЦІВ В УМОВАХ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ ПРИРОДНОГО ХАРАКТЕРУ

1. НПА у сфері безпеки життєдіяльності людини. Небезпеки життєвого середовища людини. Шкідливі та небезпечні фактори. Безпечні умови праці.
2. Класифікація надзвичайних ситуацій. Небезпеки та надзвичайні ситуації природного характеру.
3. Комплекс заходів із запобігання природним надзвичайним ситуаціям та організація дій поліції щодо усунення їх негативних наслідків.

ТЕМА 4

БЕЗПЕКА ПРАВООХОРОНЦІВ В УМОВАХ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ ТЕХНОГЕННОГО ХАРАКТЕРУ

1. Небезпеки та надзвичайні ситуації техногенного характеру. Поняття безпечної відстані.
2. Небезпеки та надзвичайні ситуації, пов'язані з руйнуванням гідротехнічних споруд.
3. Небезпеки та надзвичайні ситуації, пов'язані з руйнуванням будівель різного призначення.
4. Небезпеки та надзвичайні ситуації, пов'язані з аваріями на об'єктах нафтогазового комплексу.
5. Небезпеки та надзвичайні ситуації, пов'язані з аваріями на об'єктах систем життєзабезпечення.

ТЕМА 5

ХІМІЧНА БЕЗПЕКА. РАДІАЦІЙНА БЕЗПЕКА. ЗАСОБИ ІНДИВІДУАЛЬНОГО ТА КОЛЕКТИВНОГО ЗАХИСТУ

1. Поняття і класифікація небезпечних хімічних речовин, їх характеристика за класами небезпеки. Основні фізико-хімічні властивості найбільш розповсюджених в Україні небезпечних хімічних речовин. Особливості забруднення місцевості, води, продовольства у разі виникнення аварій з викидом небезпечних хімічних речовин. Ознаки наявності небезпечних хімічних речовин в атмосфері. Захист від проникнення токсичних аерозолів.
2. Джерела радіації та одиниці її вимірювання. Класифікація та фази радіаційних аварій і їх вплив на людину. Механізм дії іонізуючих випромінювань на тканини організму. Ознаки радіаційного ураження. Гостре та хронічне опромінення. Організація дозиметричного контролю і йодної профілактики.
3. Засоби індивідуального захисту органів дихання та шкіри. Основні правила використання засобів індивідуального захисту органів дихання. Виготовлення ватно-марлевих пов'язок та підвищення захисних властивостей одягу. Капітальні і швидкоспоруджувані засоби колективного захисту (сховища, протирадіаційні укриття, щілини та траншеї, використання будівель і споруд для захисту). Підвищення захисних властивостей приміщень.

ТЕМА 6

ПРАВОВІ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНІ ОСНОВИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОХОРОНИ ПРАЦІ ТА ОСОБИСТОЇ БЕЗПЕКИ ПОЛІЦЕЙСЬКОГО

1. Законодавча та нормативна база України про охорону праці та забезпечення особистої безпеки поліцейського.
2. Відомчі нормативні акти про охорону праці та забезпечення особистої безпеки поліцейського.
3. Відповідальність за порушення законодавства про охорону праці.

4. Їх компетенція та повноваження; служби з охорони праці та комісії з питань охорони праці.

5. Розслідування нещасних випадків, травм, поранень та загибелі поліцейських під час виконання службових обов'язків.

ТЕМА 7

ФАКТОРИ ТРУДОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА УМОВИ ПРАЦІ В ПІДРОЗДІЛАХ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ

1. Особливості трудової діяльності поліцейських.

2. Мікроклімат приміщень; визначення й нормалізація параметрів мікроклімату; забруднення повітря приміщень; нормування та захист від шкідливої дії речовин у приміщеннях; вентиляція приміщень.

3 Системи опалення; освітлення приміщень; основні світлотехнічні поняття та вимоги до освітлення.

4. Вібрація; шум, ультразвук та інфразвук; дія шуму на організм людини; методи та засоби колективного та індивідуального захисту від шуму.

5. Іонізуючі випромінювання; нормування та захист від іонізуючих випромінювань.

ТЕМА 8

НАВЧАННЯ ТА ПЕРЕВІРКА ЗНАТЬ З ПИТАНЬ ОХОРОНИ ПРАЦІ ТА ОСОБИСТОЇ БЕЗПЕКИ. ІНСТРУКТАЖІ З ПИТАНЬ ОХОРОНИ ПРАЦІ ТА ОСОБИСТОЇ БЕЗПЕКИ

1. Організація навчання та перевірка знань з питань охорони праці та особистої безпеки в підрозділах Національної поліції.

2. Проведення інструктажів з питань охорони праці та особистої безпеки: їх мета та види.

3. Забезпечення ефективності навчання з питань охорони праці та забезпечення особистої безпеки поліцейського.

ТЕМА 9

ПОЖЕЖНА БЕЗПЕКА ТА ВИБУХОБЕЗПЕКА. ПЕРВИННІ ЗАСОБИ ПОЖЕЖОГАСІННЯ

1 Поняття пожежної безпеки та вибухобезпеки. Причини виникнення пожеж та їх небезпечні фактори. Розвиток пожежі як неконтрольованого горіння. Етапи розвитку пожежі.

2. Зони горіння, теплового впливу, задимлення, токсичності. Небезпечні для людини фактори пожежі. Комбіновані пожежі.

3. Техногенні вибухи, їх фактори враження. Особливості взаємодії поліції з органами пожежного нагляду. Умови виникнення пожежі та вибуху при пошкодженні транспортних засобів під час ДТП.

4. Вогнегасні речовини та первинні засоби пожежогасіння.

5. Заходи безпеки на місці пожежі, в тому числі на місці ДТП з витоком в навколишнє середовище вибухопожежонебезпечних речовин.

6. Дії працівників поліції при виявленні вибухонебезпечних предметів та речовин.

ТЕМА 10

ЕЛЕКТРОБЕЗПЕКА В ДІЯЛЬНОСТІ ПРАВООХРОНЦІВ

1. Основні визначення та актуальність проблеми електробезпеки.
2. Види електротравм.
3. Електробезпека в виробничих приміщеннях.
4. Організаційні та технічні заходи електробезпеки.
5. Безпека праці користувачів ПК.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		лекц.	прак	лаб	інд	сам. роб.		лекц	прак	лаб	інд	сам. роб.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 1. Поняття безпеки та небезпеки в діяльності правоохоронця	12	2	2			8	12	2	2			8
Тема 2. Патогенна дія факторів зовнішнього середовища на діяльність правоохоронця	12	2	2			8	12	2	2			8
Тема 3. Класифікація небезпек та надзвичайних ситуацій. Безпека правоохоронців в умовах надзвичайних ситуацій природного характеру	12	2	2			8	12	2	-			10
Тема 4. Безпека правоохоронців в умовах надзвичайних ситуацій техногенного характеру	12	2	2			8	12	-	-			12
Тема 5. Хімічна безпека. Радіаційна безпека. Засоби індивідуального та колективного захисту	12	2	2			8	12	-	-			12
Тема 6. Правові та організаційні основи забезпечення охорони праці та особистої безпеки поліцейського	12	2	2			8	12	-	-			12
Тема 7. Фактори трудової діяльності та умови праці в підрозділах Національної поліції	12	2	2			8	12	-	-			12
Тема 8. Навчання та перевірка знань з питань охорони праці та особистої безпеки. Інструктажі з питань охорони праці та особистої безпеки	12	2	2			8	12	-	-			12
Тема 9. Пожежна безпека та вибухобезпека. Первинні засоби пожежогасіння	12	2	2			8	12	-	-			12
Тема 10. Електробезпека в діяльності правоохоронців	12	2	2			8	12	-	-			12
Усього годин	120	20	20			80	120	6	4			110

5. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	<p>Тема 1. Поняття безпеки та небезпеки в діяльності правоохоронця.</p> <p>1. Теоретичні основи безпеки діяльності правоохоронця: абсолютна і відносна безпека.</p> <p>2. Принципи забезпечення безпеки. Основні поняття та визначення у особистій безпеці.</p> <p>3. Поняття про ризик як міру частоти можливої небезпеки. Фактори ризику.</p>	2 / 2
2	<p>Тема 2. Патогенна дія факторів зовнішнього середовища на діяльність правоохоронця</p> <p>1. Механічні пошкодження. Види травматичних пошкоджень, характеристика.</p> <p>2. Хімічні фактори небезпек.</p> <p>3. Біологічні фактори небезпек.</p> <p>4. Іонізуючі випромінювання.</p> <p>5. Психофізіологічні фактори небезпек.</p> <p>6. Вплив на організм шуму та вібрації.</p>	2 / 2
3	<p>Тема 3. Класифікація небезпек та надзвичайних ситуацій. Безпека правоохоронців в умовах надзвичайних ситуацій природного характеру</p> <p>1. НПА у сфері безпеки життєдіяльності людини. Небезпеки життєвого середовища людини.</p> <p>2. Шкідливі та небезпечні фактори. Безпечні умови праці.</p> <p>3. Класифікація надзвичайних ситуацій.</p>	2 / -
4	<p>Тема 4. Безпека правоохоронців в умовах надзвичайних ситуацій техногенного характеру</p> <p>1. Небезпеки та надзвичайні ситуації техногенного характеру. Поняття безпечної відстані.</p> <p>2. Небезпеки та надзвичайні ситуації, пов'язані з руйнуванням гідротехнічних споруд.</p> <p>3. Небезпеки та надзвичайні ситуації, пов'язані з руйнуванням будівель різного призначення.</p>	2 / -
5	<p>Тема 5. Хімічна безпека. Радіаційна безпека. Засоби індивідуального та колективного захисту</p> <p>1. Поняття і класифікація небезпечних хімічних речовин, їх характеристика за класами небезпеки.</p> <p>2. Основні фізико-хімічні властивості найбільш розповсюджених в Україні небезпечних хімічних речовин.</p> <p>3. Особливості забруднення місцевості, води, продовольства у разі виникнення аварій з викидом небезпечних хімічних речовин. Ознаки наявності небезпечних хімічних речовин в атмосфері. Захист від проникнення токсичних аерозолів.</p> <p>4. Джерела радіації та одиниці її вимірювання. Класифікація та фази радіаційних аварій і їх вплив на людину.</p> <p>5. Механізм дії іонізуючих випромінювань на тканини організму. Ознаки радіаційного ураження. Гостре та хронічне опромінення.</p> <p>6. Організація дозиметричного контролю і йодної профілактики.</p>	2 / -
6	<p>Тема 6. Правові та організаційні основи забезпечення охорони праці та особистої безпеки поліцейського</p> <p>1. Законодавча та нормативна база України про охорону праці та забезпечення особистої безпеки поліцейського.</p> <p>2. Відомчі нормативні акти про охорону праці та забезпечення особистої безпеки поліцейського.</p> <p>3. Відповідальність за порушення законодавства про охорону праці.</p>	2 / -

7	Тема 7. Фактори трудової діяльності та умови праці в підрозділах Національної поліції 1. Особливості трудової діяльності поліцейських. 2. Мікроклімат приміщень; визначення й нормалізація параметрів мікроклімату; забруднення повітря приміщень; нормування та захист від шкідливої дії речовин у приміщеннях; вентиляція приміщень. 3 Системи опалення; освітлення приміщень; основні світлотехнічні поняття та вимоги до освітлення.	2 / -
8	Тема 8. Навчання та перевірка знань з питань охорони праці та особистої безпеки. Інструктажі з питань охорони праці та особистої безпеки 1. Організація навчання та перевірка знань з питань охорони праці та особистої безпеки в підрозділах Національної поліції. 2. Проведення інструктажів з питань охорони праці та особистої безпеки: їх мета та види.	2 / -
9	Тема 9. Пожежна безпека та вибухобезпека. Первинні засоби пожежогасіння 1 Поняття пожежної безпеки та вибухобезпеки. Причини виникнення пожеж та їх небезпечні фактори. Розвиток пожежі як неконтрольованого горіння. Етапи розвитку пожежі. 2. Зони горіння, теплового впливу, задимлення, токсичності. Небезпечні для людини фактори пожежі. Комбіновані пожежі. 3. Техногенні вибухи, їх фактори враження. Особливості взаємодії поліції з органами пожежного нагляду. Умови виникнення пожежі та вибуху при пошкодженні транспортних засобів під час ДТП.	2 / -
10	Тема 10. Електробезпека в діяльності правоохоронців 1. Основні визначення та актуальність проблеми електробезпеки. 2. Види електротравм. 3. Електробезпека в виробничих приміщеннях.	2 / -

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

Самостійна робота з дисципліни складається з опрацювання навчального матеріалу:

- опрацювання лекційного матеріалу;
- самостійне опрацювання окремих питань навчальної дисципліни;
- підготовка до семінарських занять;
- підготовка до підсумкового контролю.

Конспект із виконаним завданням подається викладачу на перевірку під час проведення відповідного семінарського заняття, або в інший, визначений викладачем час. Загальний підсумок самостійної роботи з вивчення курсу фіксується під час складення заліку.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Поняття безпеки та небезпеки в діяльності правоохоронця. 1. Індивідуальний та груповий ризик. Ризиковий баланс. 2. Концепція прийняттого (допустимого) ризику. Управління ризиком.	8 / 8
2	Тема 2. Патогенна дія факторів зовнішнього середовища на діяльність правоохоронця 1. Небезпеки електричного струму. 2. Вплив на організм електромагнітних полів, інфрачервоного та ультрафіолетового випромінювання.	8 / 8

3	<p>Тема 3. Класифікація небезпек та надзвичайних ситуацій. Безпека правоохоронців в умовах надзвичайних ситуацій природного характеру</p> <p>1. Небезпеки та надзвичайні ситуації природного характеру.</p> <p>2. Комплекс заходів із запобігання природним надзвичайним ситуаціям та організація дій поліції щодо усунення їх негативних наслідків.</p>	8 / 10
4	<p>Тема 4. Безпека правоохоронців в умовах надзвичайних ситуацій техногенного характеру</p> <p>1. Небезпеки та надзвичайні ситуації, пов'язані з аваріями на об'єктах нафтогазового комплексу.</p> <p>2. Небезпеки та надзвичайні ситуації, пов'язані з аваріями на об'єктах систем життєзабезпечення.</p>	8 / 12
5	<p>Тема 5. Хімічна безпека. Радіаційна безпека. Засоби індивідуального та колективного захисту</p> <p>1. Засоби індивідуального захисту органів дихання та шкіри. Основні правила використання засобів індивідуального захисту органів дихання.</p> <p>2. Виготовлення ватно-марлевих пов'язок та підвищення захисних властивостей одягу.</p> <p>3. Капітальні і швидкоспоруджувані засоби колективного захисту (сховища, протирадіаційні укриття, щілини та траншеї, використання будівель і споруд для захисту). Підвищення захисних властивостей приміщень.</p>	8 / 12
6	<p>Тема 6. Правові та організаційні основи забезпечення охорони праці та особистої безпеки поліцейського</p> <p>1. Служби з охорони праці та комісії з питань охорони праці, їх компетенція.</p> <p>2. Розслідування нещасних випадків, травм, поранень та загибелі поліцейських під час виконання службових обов'язків.</p>	8 / 12
7	<p>Тема 7. Фактори трудової діяльності та умови праці в підрозділах Національної поліції</p> <p>1. Вібрація, шум, ультразвук та інфразвук; дія шуму на організм людини; методи та засоби колективного та індивідуального захисту від шуму.</p> <p>2. Іонізуючі випромінювання; нормування та захист від іонізуючих випромінювань.</p>	8 / 12
8	<p>Тема 8. Навчання та перевірка знань з питань охорони праці та особистої безпеки. Інструктажі з питань охорони праці та особистої безпеки</p> <p>1. Забезпечення ефективності навчання з питань охорони праці та забезпечення особистої безпеки поліцейського.</p>	8 / 12
9	<p>Тема 9. Пожежна безпека та вибухобезпека. Первинні засоби пожежогасіння</p> <p>1. Вогнегасні речовини та первинні засоби пожежогасіння.</p> <p>2. Заходи безпеки на місці пожежі, в тому числі на місці ДТП з витоком в навколишнє середовище вибухопожежонебезпечних речовин.</p> <p>3. Дії працівників поліції при виявленні вибухонебезпечних предметів та речовин.</p>	8 / 12
10	<p>Тема 10. Електробезпека в діяльності правоохоронців</p> <p>1. Організаційні та технічні заходи електробезпеки</p> <p>2. Безпека праці користувачів персональних комп'ютерів</p>	8 / 12

7. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Індивідуальне завдання з навчальної дисципліни є формою самостійної обов'язкової роботи здобувача і виконується у вигляді реферативної роботи.

Реферат повинен мати титульний лист, вступ, основні розділи (2–4), висновки, список використаних джерел. Цитати, фактичні і статистичні матеріали, наведені в тексті, обов'язково мають супроводжуватися посиланнями на використані джерела.

При написанні реферату слід дотримуватися наступних вимог:

1. Обов'язковою умовою написання реферату є план, що складається не менше, ніж з 3-х пунктів, а також вступ та висновки, які повинні виражати власне ставлення студента до обраної теми.
2. Робота має мати обсяг не менш 10-ти друкованих сторінок тексту
3. Друкування тексту - за допомогою комп'ютера здійснюється через 1,5 міжрядкових інтервали, 14 кегль, шрифт Times New Roman. Поля: зліва - 30 мм; праворуч - 10-15 мм; вгорі і знизу - 20 мм.

Теми рефератів

1. Індивідуальний та груповий ризик.
2. Поняття ризикового балансу.
3. Концепція прийняттого (допустимого) ризику.
4. Управління ризиком.
5. Небезпеки електричного струму.
6. Вплив на організм електромагнітних полів, інфрачервоного та ультрафіолетового випромінювання.
7. Небезпеки та надзвичайні ситуації природного характеру.
8. Комплекс заходів із запобігання природним надзвичайним ситуаціям та організація дій поліції щодо усунення їх негативних наслідків.
9. Небезпеки та надзвичайні ситуації, пов'язані з аваріями на об'єктах нафтогазового комплексу.
10. Небезпеки та надзвичайні ситуації, пов'язані з аваріями на об'єктах систем життєзабезпечення.
11. Засоби індивідуального захисту органів дихання та шкіри.
12. Основні правила використання засобів індивідуального захисту органів дихання.
13. Виготовлення ватно-марлевих пов'язок та підвищення захисних властивостей одягу.
14. Капітальні і швидкоспоруджувані засоби колективного захисту (сховища, протирадіаційні укриття, щілини та траншеї, використання будівель і споруд для захисту).
15. Підвищення захисних властивостей приміщень.
16. Засоби індивідуального захисту органів дихання та шкіри.
17. Основні правила використання засобів індивідуального захисту органів дихання.
18. Виготовлення ватно-марлевих пов'язок та підвищення захисних властивостей одягу.
19. Капітальні і швидкоспоруджувані засоби колективного захисту (сховища, протирадіаційні укриття, щілини та траншеї, використання будівель і споруд для захисту).

20. Підвищення захисних властивостей приміщень.
21. Служби з охорони праці та комісії з питань охорони праці, їх компетенція.
22. Розслідування нещасних випадків, травм, поранень та загибелі поліцейських під час виконання службових обов'язків.
23. Вібрація, шум, ультразвук та інфразвук; дія шуму на організм людини.
24. Методи та засоби колективного та індивідуального захисту від шуму.
25. Іонізуючі випромінювання; нормування та захист від іонізуючих випромінювань.
26. Забезпечення ефективності навчання з питань охорони праці та забезпечення особистої безпеки поліцейського.
27. Вогнегасні речовини та первинні засоби пожежогасіння.
28. Заходи безпеки на місці пожежі, в тому числі на місці ДТП з витоком в навколишнє середовище вибухопожежонебезпечних речовин.
29. Дії працівників поліції при виявленні вибухонебезпечних предметів та речовин.
30. Організаційні та технічні заходи електробезпеки
31. Безпека праці користувачів персональних комп'ютерів.

8. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Система оцінювання та вимоги

Контроль знань і умінь здобувачів (поточний і підсумковий) з дисципліни «Особиста безпека» здійснюється відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу у Міжнародному гуманітарному університеті» та «Положення про порядок оцінювання результатів навчальної діяльності здобувачів передвищої та вищої освіти». Рейтинг здобувача із засвоєння дисципліни визначається за 100 бальною шкалою.

Види контролю: поточний, підсумковий.

Методи контролю: спостереження за навчальною діяльністю здобувачів, усне опитування, письмовий контроль.

Форма контролю: залік.

Критерії оцінювання. Еквівалент оцінки в балах для кожної окремої теми може бути різний, загальну суму балів за тему визначено в навчально-методичній карті. Розподіл балів між видами занять (лекції, практичні заняття, самостійна робота) можливий шляхом спільного прийняття рішення викладача і студентів на першому занятті. Рівень знань оцінюється:

«зараховано» А - від 90 до 100 балів. Здобувач виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно знаходити та опрацьовувати необхідну інформацію, демонструє знання матеріалу, проводить узагальнення і висновки. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, під час яких давав вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за

заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;

«зараховано» В - здобувач володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, категорій, розрахунків, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;

«зараховано», С - від 74 до 81 балів. Здобувач відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, але дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, реферату та активність у науково-дослідній роботі;

«зараховано», D - від 64 до 73 балів. Здобувач був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на середньому рівні, допускає помилки, серед яких є значна кількість суттєвих. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, рефератів (есе);

«зараховано» E - від 60 до 63 балів. Здобувач був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні, на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки, має неповний конспект з завданнями до самостійної роботи.

«не зараховано» FX – від 35 до 59 балів. Здобувач володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.

«не зараховано» F – від 0 до 34 балів. Здобувач не володіє навчальним матеріалом.

Підсумкова (загальна оцінка) курсу навчальної дисципліни є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі оцінювані форми навчальної діяльності: поточне та підсумкове тестування рівня засвоєння теоретичного матеріалу під час аудиторних занять та самостійної роботи (модульний контроль); оцінка (бали) за виконання практичних індивідуальних завдань. Підсумкова оцінка виставляється після повного вивчення навчальної дисципліни, яка виводиться як сума проміжних оцінок за усіма видами робіт, зазначені у таблиці нижче.

Виконання навчальних завдань і робота за дисципліною має відповідати вимогам «Положення про академічну доброчесність у Міжнародному гуманітарному університеті» (затверджене ректором наказом № 112 від 01.11.2018 року).

Навчальна дисципліна «Особиста безпека» викладається за кредитно-модульною системою організації навчального процесу (КМСОНП). Дана система запроваджується з метою удосконалення системи контролю якості знань студентів, сприяння формуванню системних та систематичних знань, ритмічної самостійної роботи впродовж семестру, підвищення об'єктивності

оцінювання знань та адаптації до вимог, визначених Європейською системою залікових кредитів (ECTS).

Оцінювання знань здобувачів повинно сприяти реалізації низки завдань, зокрема:

- підвищення мотивації здобувачів до системного навчання впродовж семестру та навчального року, переорієнтація їх цілей з отримання позитивної оцінки на формування системних, стійких знань, умінь та навичок;
- відкритість контролю, яка базується на ознайомленні здобувачів на початку вивчення дисципліни переліком, формами та змістом контрольних завдань, критеріями та порядком їх оцінювання;
- розширення можливостей для всебічного розкриття здібностей здобувачів, розвитку їх творчого мислення, та підвищення ефективності навчального процесу.

У випадку відсутності здобувача на лекції або семінарському занятті він зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття через усне опитування в поза аудиторний час (час консультацій викладача) або відпрацювати пропущене заняття протягом одного тижня з моменту його появи. Невідпрацьовані заняття вважаються незданими і за них не нараховується оцінка в балах. За 10 днів до початку сесії викладач припиняє приймати відпрацювання.

9. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ПОТОЧНОЇ, САМОСТІЙНОЇ ТА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ

<i>Денна форма навчання</i>			
Види роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальна кількість балів
1. Обов'язкові			
Систематичність і активність роботи на семінарських (практичних) заняттях			
1.1. Підготовка до семінарських (практичних) занять	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу під час семінарських (практичних) занять	40
Виконання модульних завдань			
1.2. Підготовка до модульного контролю знань	-//-	Перевірка правильності виконання модульних завдань	35
Виконання завдань для самостійного опрацювання			
1.3. Підготовка програмного матеріалу (тем, питань), що вноситься на самостійне вивчення	-//-	Розгляд відповідного матеріалу під час аудиторних занять або ІКР1, перевірка конспектів навчальних текстів тощо	10
Разом балів за обов'язкові види РС			
85			
II. Вибіркові			
Виконання індивідуальних завдань			
2.1. Підготовка реферату (есе) за заданою тематикою	Відповідно до графіку ІКР	Обговорення (захист) матеріалів реферату (есе) під час ІКР	5
2.2. Аналітичний (критичний) огляд наукових публікацій, судової практики тощо	-//-	Перевірка та обговорення результатів проведеної роботи під час ІКР	5
2.3. Інші види індивідуальних завдань	-//-	Обговорення результатів проведеної роботи під час аудиторних занять або ІКР	5

1 Індивідуально-консультаційна робота викладача зі студентами

Разом балів за вибіркові види РС

19

Всього балів за РС

Заочна форма навчання

15

100

Види самостійної роботи

Планові терміни виконання

Форми контролю та звітності

Максимальна кількість балів

I. Обов'язкові

За виконання модульних (контрольних) завдань

1.1. Підготовка до модульного контролю знань

Відповідно до розкладу

Перевірка правильності виконання модульних завдань

70

Разом балів за обов'язкові види СРС

70

II. Вибіркові

Виконання індивідуальних завдань (за бажанням студента)

2.1. Підготовка реферату (есе) за заданою тематикою

Відповідно до графіку ІКР

Обговорення (захист) матеріалів реферату (есе) під час ІКР

10

2.2. Аналітичний (критичний) огляд наукових публікацій, судової практики тощо

-//-

Перевірка та обговорення результатів проведеної роботи під час ІКР

10

2.3. Інші види індивідуальних завдань

-//-

Обговорення результатів проведеної роботи під час ІКР

10

Разом балів за вибіркові види СРС

30

Всього балів за РС

100

Підсумковий контроль знань по даній дисципліні проводиться у формі *заліку* (*устні питання та письмове завдання*). Питання, що включаються програми заліку є вузловими, узагальненими, комплексними, потребують творчого підходу при побудові відповіді та уміння синтезувати отриманні знання. Питання до заліку формуються в межах змісту програми дисципліни. Програмі питання доводяться до студентів на початку навчального семестру. Підсумкове оцінювання знань студентів здійснюється з урахуванням результатів оцінювання поточної роботи в семестрі та результатів заліку за 100-бальною системою.

10. ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

1. Теоретичні основи безпеки діяльності правоохоронця: абсолютна і відносна безпека.
2. Принципи забезпечення безпеки.
3. Основні поняття та визначення в особистій безпеці.
4. Поняття про ризик як міру частоти можливої небезпеки.
5. Фактори ризику.
6. Індивідуальний та груповий ризик.
7. Ризиковий баланс.
8. Концепція прийняттого (допустимого) ризику.
9. Управління ризиком.
10. Механічні пошкодження. Види травматичних пошкоджень, їх характеристика.
11. Хімічні фактори небезпек.
12. Біологічні фактори небезпек.
13. Іонізуючі випромінювання.
14. Психофізіологічні фактори небезпек.
15. Вплив на організм шуму та вібрації.
16. Небезпеки електричного струму.
17. Вплив на організм електромагнітних полів, інфрачервоного та ультрафіолетового випромінювання.
18. Небезпеки життєвого середовища людини.
19. Шкідливі та небезпечні фактори. Безпечні умови праці.
20. Класифікація надзвичайних ситуацій.
21. Небезпеки та надзвичайні ситуації природного характеру.
22. Комплекс заходів із запобігання природним надзвичайним ситуаціям та організація дій поліції щодо усунення їх негативних наслідків.
23. Небезпеки та надзвичайні ситуації техногенного характеру. Поняття безпечної відстані.
24. Небезпеки та надзвичайні ситуації, пов'язані з руйнуванням гідротехнічних споруд.
25. Небезпеки та надзвичайні ситуації, пов'язані з руйнуванням будівель різного призначення.
26. Небезпеки та надзвичайні ситуації, пов'язані з аваріями на об'єктах нафтогазового комплексу.
27. Небезпеки та надзвичайні ситуації, пов'язані з аваріями на об'єктах систем життєзабезпечення.
28. Поняття і класифікація небезпечних хімічних речовин, їх характеристика за класами небезпеки.
29. Основні фізико-хімічні властивості найбільш розповсюджених в Україні небезпечних хімічних речовин.
30. Особливості забруднення місцевості, води, продовольства у разі виникнення аварій з викидом небезпечних хімічних речовин.

31. Ознаки наявності небезпечних хімічних речовин в атмосфері. Захист від проникнення токсичних аерозолів.
32. Джерела радіації та одиниці її вимірювання.
33. Класифікація та фази радіаційних аварій і їх вплив на людину.
34. Механізм дії іонізуючих випромінювань на тканини організму.
35. Ознаки радіаційного ураження.
36. Гостре та хронічне опромінення.
37. Організація дозиметричного контролю і йодної профілактики.
38. Засоби індивідуального захисту органів дихання та шкіри.
39. Основні правила використання засобів індивідуального захисту органів дихання.
40. Виготовлення ватно-марлевих пов'язок та підвищення захисних властивостей одягу.
41. Капітальні і швидкоспоруджувані засоби колективного захисту (сховища, протирадіаційні укриття, щілини та траншеї, використання будівель і споруд для захисту).
42. Підвищення захисних властивостей приміщень.
43. Законодавча та нормативна база України про охорону праці та забезпечення особистої безпеки поліцейського.
44. Відомчі нормативні акти про охорону праці та забезпечення особистої безпеки поліцейського.
45. Відповідальність за порушення законодавства про охорону праці.
46. Служби з охорони праці та комісії з питань охорони праці, їх компетенція.
47. Розслідування нещасних випадків, травм, поранень та загибелі поліцейських під час виконання службових обов'язків.
48. Особливості трудової діяльності поліцейських.
49. Мікроклімат приміщень, визначення й нормалізація параметрів мікроклімату.
50. Забруднення повітря приміщень, нормування та захист від шкідливої дії речовин у приміщеннях, вентиляція приміщень.
51. Системи опалення, освітлення приміщень, основні світлотехнічні поняття та вимоги до освітлення.
52. Вібрація, шум, ультразвук та інфразвук.
53. Дія шуму на організм людини, методи та засоби колективного та індивідуального захисту від шуму.
54. Іонізуючі випромінювання, нормування та захист від іонізуючих випромінювань.
55. Організація навчання та перевірка знань з питань охорони праці та особистої безпеки в підрозділах Національної поліції.
56. Проведення інструктажів з питань охорони праці та особистої безпеки: їх мета та види.
57. Забезпечення ефективності навчання з питань охорони праці та забезпечення особистої безпеки поліцейського.

58. Поняття пожежної безпеки та вибухобезпеки.
59. Причини виникнення пожеж та їх небезпечні фактори.
60. Розвиток пожежі як неконтрольованого горіння. Етапи розвитку пожежі.
61. Зони горіння, теплового впливу, задимлення, токсичності.
62. Небезпечні для людини фактори пожежі. Комбіновані пожежі.
63. Техногенні вибухи, їх фактори враження.
64. Особливості взаємодії поліції з органами пожежного нагляду.
65. Умови виникнення пожежі та вибуху при пошкодженні транспортних засобів під час ДТП.
66. Вогнегасні речовини та первинні засоби пожежогасіння.
67. Заходи безпеки на місці пожежі, в тому числі на місці ДТП з витоком в навколишнє середовище вибухопожежонебезпечних речовин.
68. Дії працівників поліції при виявленні вибухонебезпечних предметів та речовин.
69. Основні визначення та актуальність проблеми електробезпеки.
70. Види електротравм.
71. Електробезпека в виробничих приміщеннях.
72. Організаційні та технічні заходи електробезпеки.
73. Безпека праці користувачів персональних комп'ютерів.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Забезпечення охорони праці та особистої безпеки в Національній поліції України : навч. посібник / кол. авт. ; за заг. ред. д.б.н., проф. Грибана В.Г., к.ю.н. Глуховері В.А. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ ; Ліра ЛТД, 2017. 212 с.
2. Грибан В. Г., Негодченко О. В. Охорона праці в органах внутрішніх справ : підруч. [для курсантів і студ. вищ. навч. закл.] Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ ; Ліра ЛТД, 2016. 248 с.
3. Охорона праці в галузі: навчальний посібник / П.С. Атаманчук, В.В. Мендерецький, О.П. Панчук, Р.М. Білий. Київ: «Центр учбової літератури», 2017. 322 с.

Допоміжна

4. Цивільний захист у схемах: Навчальний посібник (Собакарь А.О., Казначеев Д.Г., Поливанюк В.Д., Бойко О.І.). Д.: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2018. 148 с.
5. Безпека працівників Національної поліції в умовах надзвичайних ситуацій: навчальний посібник (Грибан В.Г., Фоменко А.Є., Казначеев Д.Г., Бойко О.І. / за заг. ред. Грибана В.Г.). Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2018. 100 с.
6. Надзвичайні ситуації та цивільний захист населення: Навчальний посібник / за редакцією С.П. Сонько, Львів: «Магнолія 2006» 2016, 232 с.
7. Гандзюк М.П., Желібо Є.П., Халімовський М.О. Основи охорони праці: Підручник. 5-е вид. / За ред. М.П. Гандзюка. Київ: Каравела, 2011. 384 с. URL: <http://studies.in.ua/osnovy-ohorony-praci-gandzjuk-mp.html>
8. Кузніченко С. О. Надзвичайні адміністративно-правові режими: зарубіжний досвід та українська модель : моногр. Вид. 2-ге. Одеса : ОДУВС, 2011. 324 с.
9. Безпека життєдіяльності. Навчальний посібник / За редакцією Є.П. Желібо. 6-е видання. К.: Каравела, 2008. 344 с.

Нормативно-правові акти

Законодавство

10. Конституція України. Прийнята на 5-й сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30.
11. Кодекс Цивільного захисту України від 02.10.2012 р. № 5403-VI. Відомості Верховної Ради України. 2013. № 34-35. Ст. 458.
12. Про охорону праці: Закон України від 14.10.1992 № 2694-XII. Відомості Верховної Ради України. 1992. № 49. Ст. 668.
13. Про захист людини від впливу іонізуючих випромінювань: Закон України від 14.01.1998 р. № 15/98-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1998. № 22. Ст. 115.
14. Основи законодавства України про охорону здоров'я: Закон України від 19.11.1992 р. № 2801-XII. Відомості Верховної Ради України. 1993. № 4.

Ст. 19.

15. Про забезпечення санітарного та епідеміологічного благополуччя населення: Закон України. Відомості Верховної Ради України. 1994. № 27. ст.218. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4004-12>

16. Про зону надзвичайної екологічної ситуації: Закон України від 13.07.2000 р. № 1908-III. Відомості Верховної Ради України. 2000. № 42. Ст. 348. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1908-14>

17. Про об'єкти підвищеної небезпеки: Закон України від 18.01.2001 р. №2245- III. Відомості Верховної Ради України. 2001. №15. Ст.73. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2245-14>

18. Про правовий режим території, що зазнала радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи: Закон України від 27.02.1991 р. № 791а-XII. Відомості Верховної Ради України. 1991. №16. Ст.198. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/791%D0%B0-12>

19. Кодекс України про адміністративні правопорушення. Відомості Верховної Ради УРСР. 1984. додаток до № 51. Ст. 1122 (з наступними змінами та доповненнями).

20. Про Національну Поліцію: Закон України від 02 липня 2015 р. Відомості Верховної Ради України. 2015. № 40-41. Ст. 379.

21. Про правовий режим надзвичайного стану. Закон України від 16 березня 2000 р. Офіційний вісник України. 2000. № 15. Ст. 588.

22. Про правовий режим воєнного стану: Закон України від 12 травня 2015 р. Відомості Верховної Ради України. 2015. № 28. ст. 250

23. Про Загальнодержавну цільову програму захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру на 2013-2017 роки: Закон України від 07.06.2012 р. № 4909-VI. Відомості Верховної Ради України. 2013. № 19-20. Ст. 173.

Підзаконні правові акти

Постанови Верховної Ради України

24. Про дотримання правоохоронними органами України конституційних гарантій та законності в забезпеченні прав і свобод людини: Постанова Верховної Ради України №-1592-III від 23 березня 2000 р. Відомості Верховної Ради України. 2000. № 24.

Укази та розпорядження Президента України

25. Про першочергові заходи щодо забезпечення реалізації та гарантування конституційного права на звернення до органів державної влади та органів місцевого самоврядування: Указ Президента України від 07 лютого 2008 р. Офіційний вісник Президента України. 2008. № 5. Ст. 207

26. Про заходи щодо дальшого зміцнення правопорядку, охорони прав і свобод громадян. Указ Президента України від 18 лютого 2002 р. Офіційний вісник України. 2002. № 8.

27. Про заходи щодо забезпечення особистої безпеки громадян та протидії злочинності: Указ Президента України від 19 липня 2005 р. Урядовий кур'єр. 2005. № 135.

Постанови Кабінету Міністрів України

28. Про Державну службу з питань праці: Постанова Кабінету Міністрів України від 30.09.2015 № 1021. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/408/2011>.

29. Про затвердження Типового положення про регіональну та місцеву комісію з питань техногенно-екологічної безпеки і надзвичайних ситуацій: Постанова Кабінету Міністрів України від 12.10.2010 № 927. Відомості Верховної Ради. 2013. № 19-20. Ст.173.

30. Про затвердження Положення про організацію оповіщення про загрозу виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій та зв'язку у сфері цивільного захисту: Постанова Кабінету Міністрів України від 27.09.2017 р. № 733-2017-п.

31. Про затвердження Положення про єдину державну систему цивільного захисту: Постанова Кабінету Міністрів України від 09.01.2014 р. №11.

Нормативно-правові акти центральних органів виконавчої влади

32. Про затвердження Порядку організації та проведення спеціальних об'єктових навчань і тренувань з питань цивільного захисту: Наказ МВС України від 28.11.2019. № 991.

33. Про затвердження Положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності в закладах, установах, організаціях, підприємствах, що належать до сфери управління Міністерства освіти і науки України : Наказ МОН України №304 від 18.04.2006 р.

34. Лист МОН України №1/9-319 від 16.06.2014 "Про використання Методичних матеріалів щодо організації навчання і перевірки знань, проведення інструктажів з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності"

35. Про затвердження Типового положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці та Переліку робіт з підвищеною небезпекою: Наказ Державного комітету України з нагляду за охороною праці №15 від 26.01.2005, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 15.02.2005 за №231/10511.

36. Про затвердження Положення про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу в установах і закладах освіти: Наказ МОН України від 26.12.2017 р. № 1669.

Інформаційні ресурси

Офіційний портал Верховної Ради України (законодавство)	https://www.rada.gov.ua/
Сайт Міністерства юстиції України	https://minjust.gov.ua/
Урядовий портал Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України	https://www.kmu.gov.ua/
Сайт Міністерства внутрішніх справ України	https://mvs.gov.ua/
Сайт Національної поліції	https://www.npu.gov.ua/
Міністерство енергетики та захисту довкілля України	http://www.menr.gov.ua
Офіційний сайт Державної служби України з питань праці	http://www.dsp.gov.ua
Офіційний сайт Фонду соціального страхування України	http://www.fssu.gov.ua
Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського	http://www.nbuv.gov.ua/
Державна служба з надзвичайних ситуацій	http://dsns.gov.ua/ua/Nebezpeki-tehnogenного-harakteru.html
Сайт Міжнародного гуманітарного університету	https://mgu.edu.ua/